

ÖSTERSUNDS
KOMMUN
STAAREN TJELTE

HUR JOBBAR VI MED AVFALL OCH VARFÖR?

Miljöombudsutbildning 25 april 2022

IDA SJÖLUND
AVFALL VA, STRATEGIENHETEN

Agenda

- Sophantering igår och idag
- Varför minimera sopor och förebygga avfall?
- Östersunds kommuns program och strategi för avfall
- Vad gör vi i Östersunds kommun?
- Sopsorteringskola

1989 lade vi 23 000 ton på tippen (deponi)
2019 - 4600 ton

CIRKULÄR EKONOMI

LINJÄR EKONOMI

Det mesta hamnar fortfarande i soppåsen

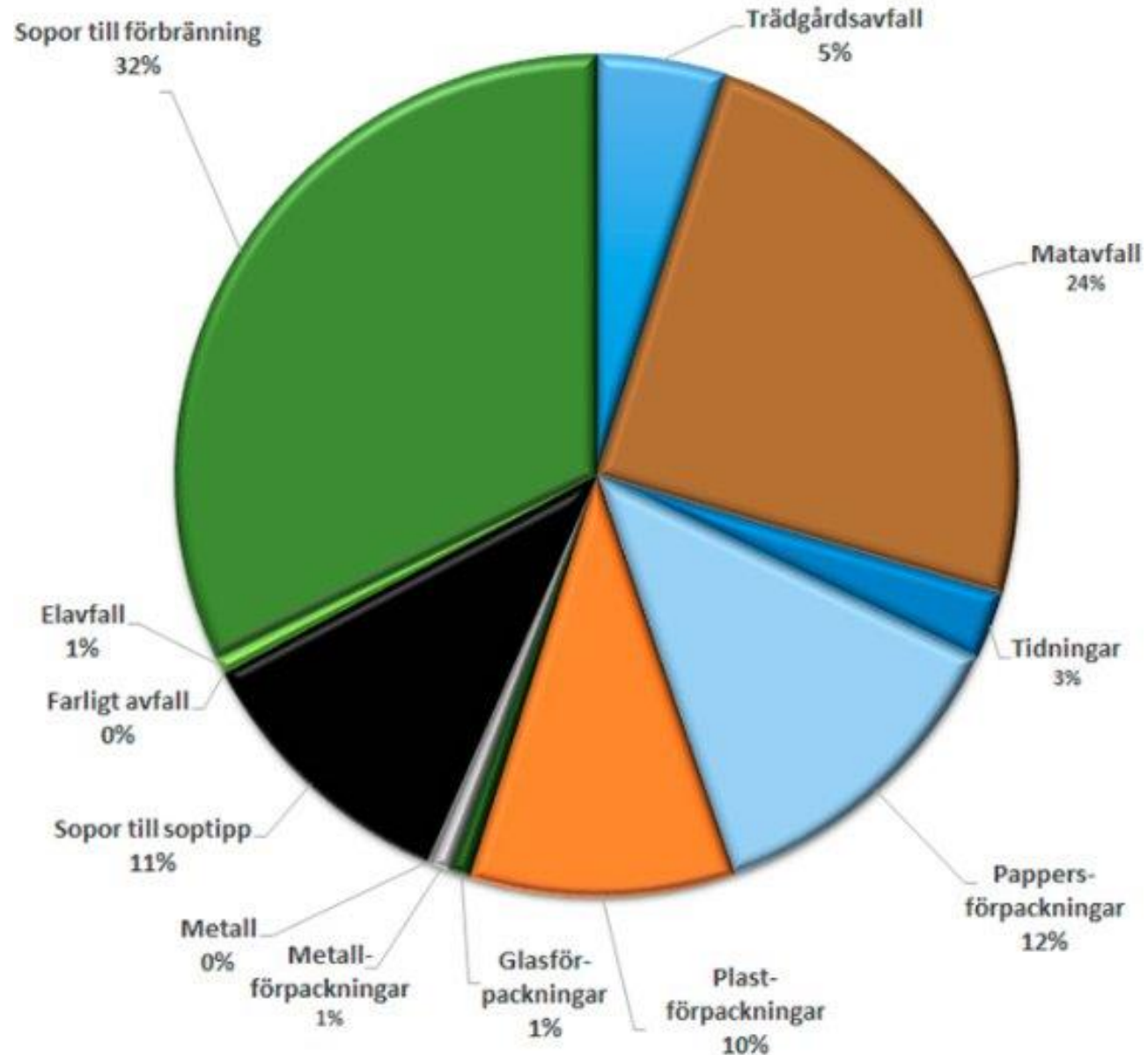
2019
Sopor som borde
hamnat i "till
förbränning": 32 %

Analys av sopor till förbränning från villor och flerbostadshus (viktprocent)

Vad hamnar i soppåsen?

Förpackningar & tidningar 27%

Matavfall & trädgårdsavfall 29%

Soppåsarna åker till Sundsvall

559 långtradarlass
under 2019

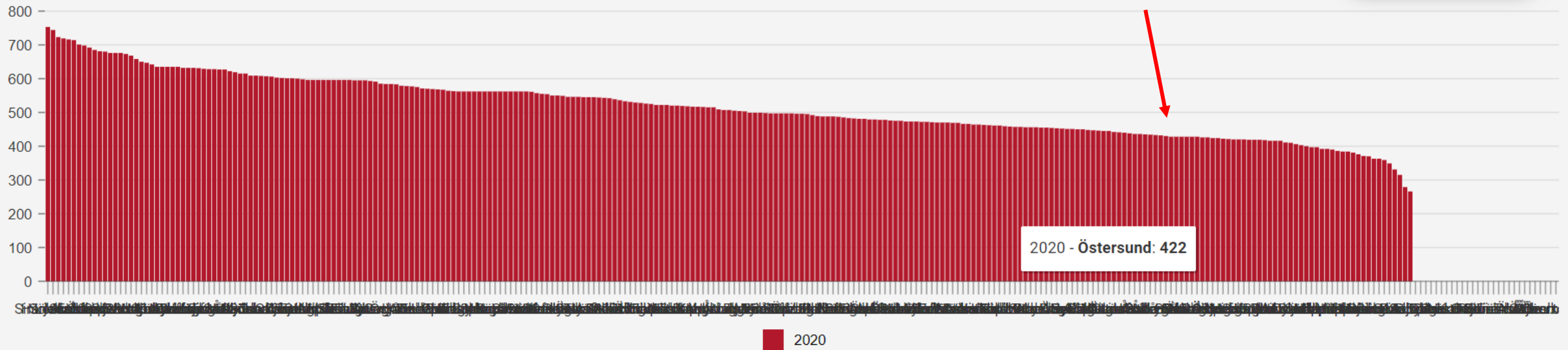
**Hur mycket sopor slänger vi
per person i Östersund?**

Stapel

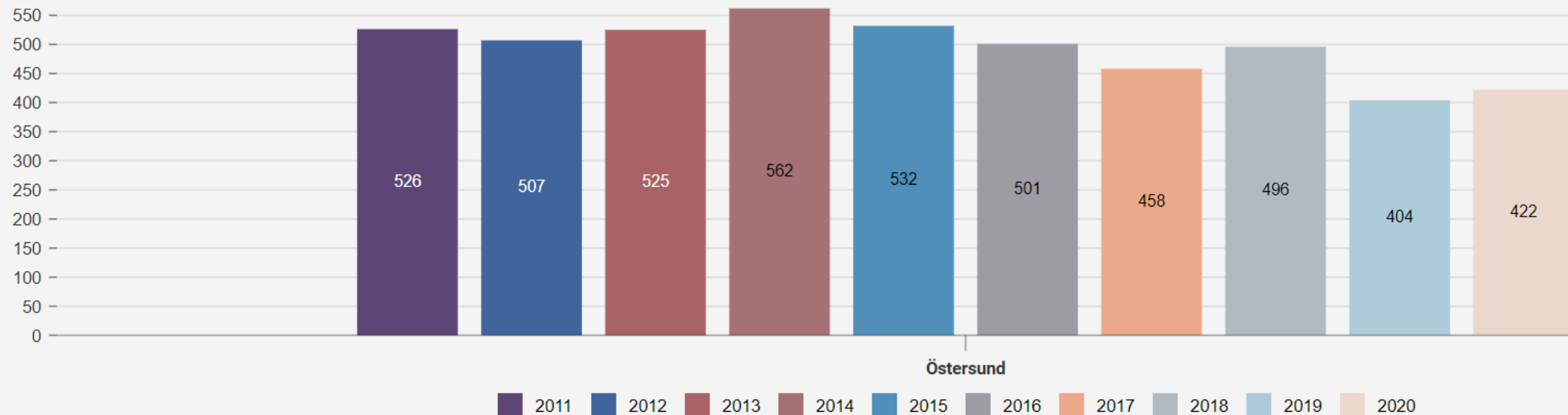
Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare (justerat)

 Exportera diagram

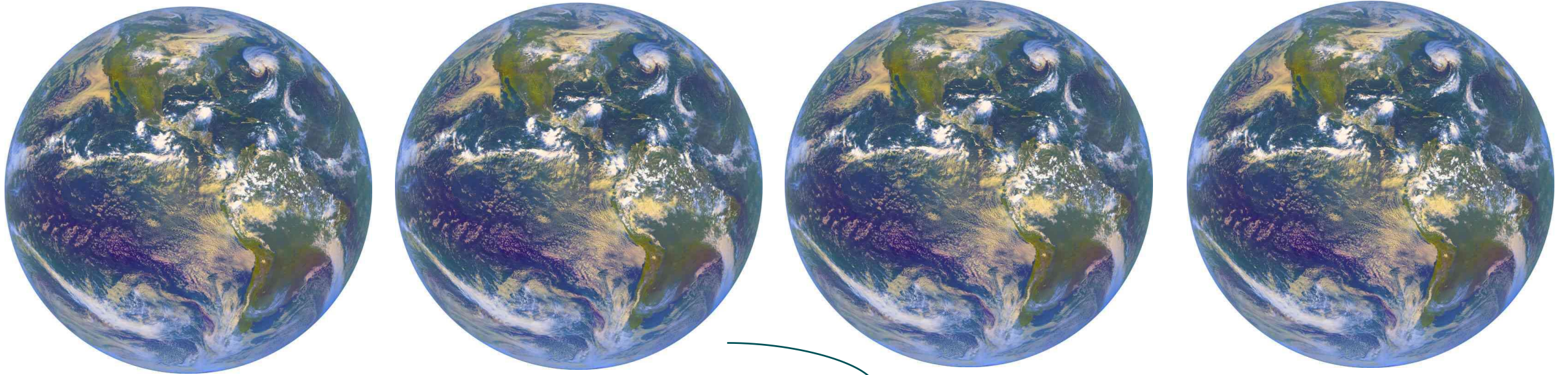
Insamlat hushållsavfall kg/person i Östersunds kommun

Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare (justerat)

Varför minimera avfallsmängder?

Om alla levde som vi i Sverige skulle vi behöva mer än 4 jordklot

Oops! Vi har ju bara ett jordklot!

Osynligt avfall

**En bärbar dator ger
upphov till 1,2 ton
gruvavfall och slagg**

A person wearing a white cap and dark clothing is walking away from the camera through a field of tall grass. They are carrying a large, bulky backpack that appears to be filled with various containers, likely chemical waste. The background consists of a dense line of trees under a bright, overcast sky. The overall scene suggests an outdoor setting where hazardous waste is being transported.

**Ett par bomullsbyxor
ger upphov till 2 kg
kemikalieavfall**

Energi

Aluminium

95 % av energin sparas vid återvinning

1 kg hårda
plastförpackningar kan bli
84 blomkrukor

Felsortering kostar pengar

- Förpackning är en redan betald återvinning
- Sophämtningsavgift – taxan

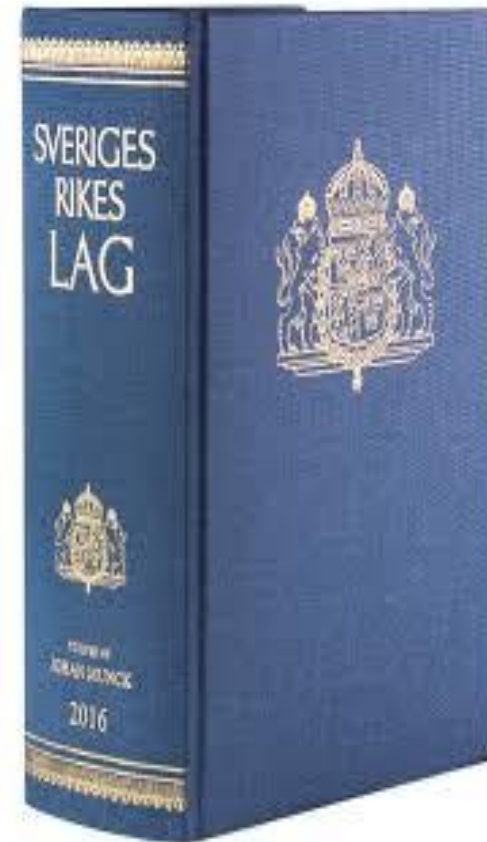
Alltså...

en viktig miljöfråga

en viktig ekonomisk fråga

en viktig resursfråga

... och ett lagkrav

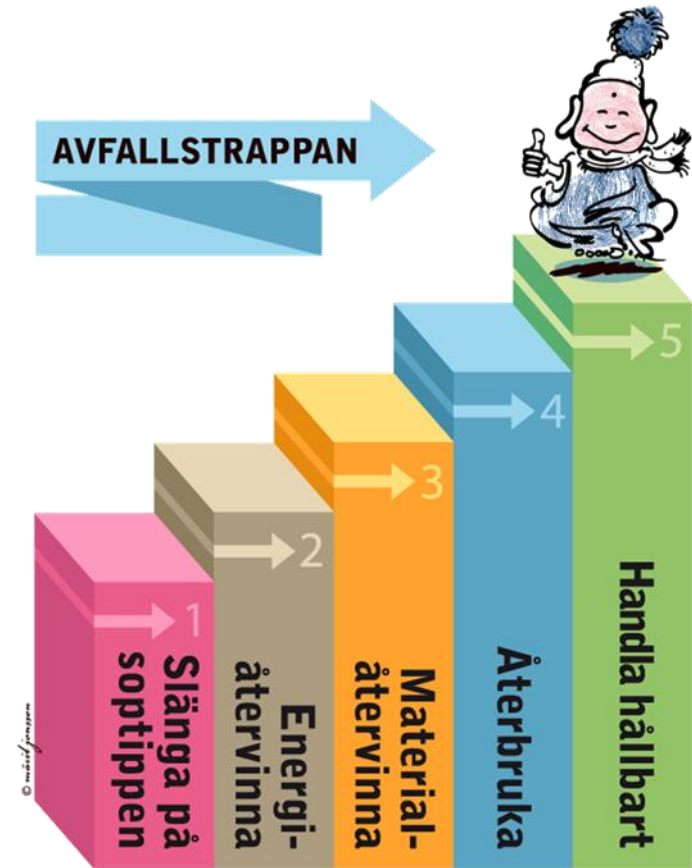
Vi är enligt lag skyldiga att sortera!

Miljöbalken

Avfallsförordningen

Producentansvarsförordningar

Plan- och bygglagen

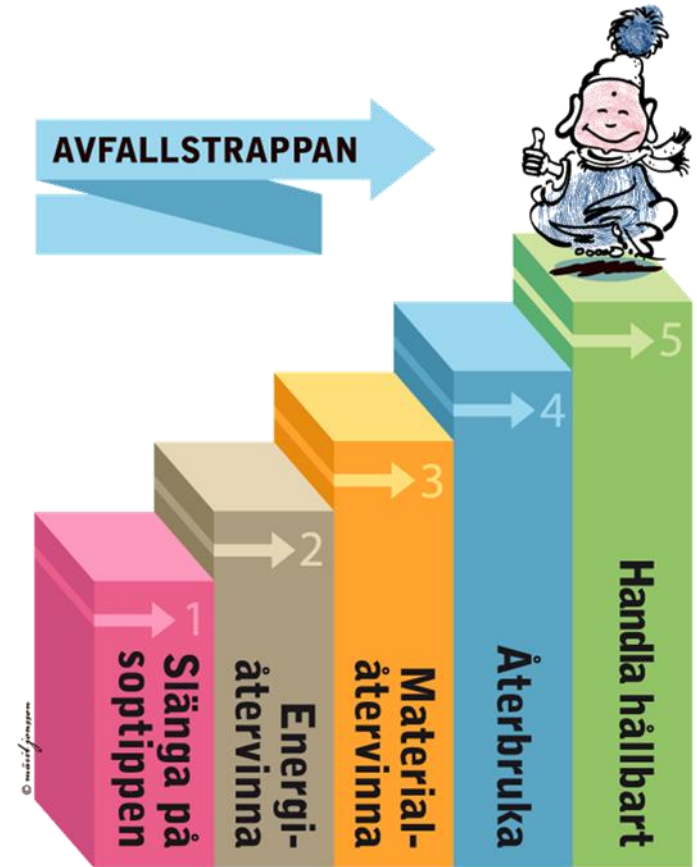

Lagen säger också att vi ska ha en plan för vårt avfall

Avfallsprogram 2019 – 2028

Avfallsstrategi 2019 – 2022

Lokala föreskrifter för avfall

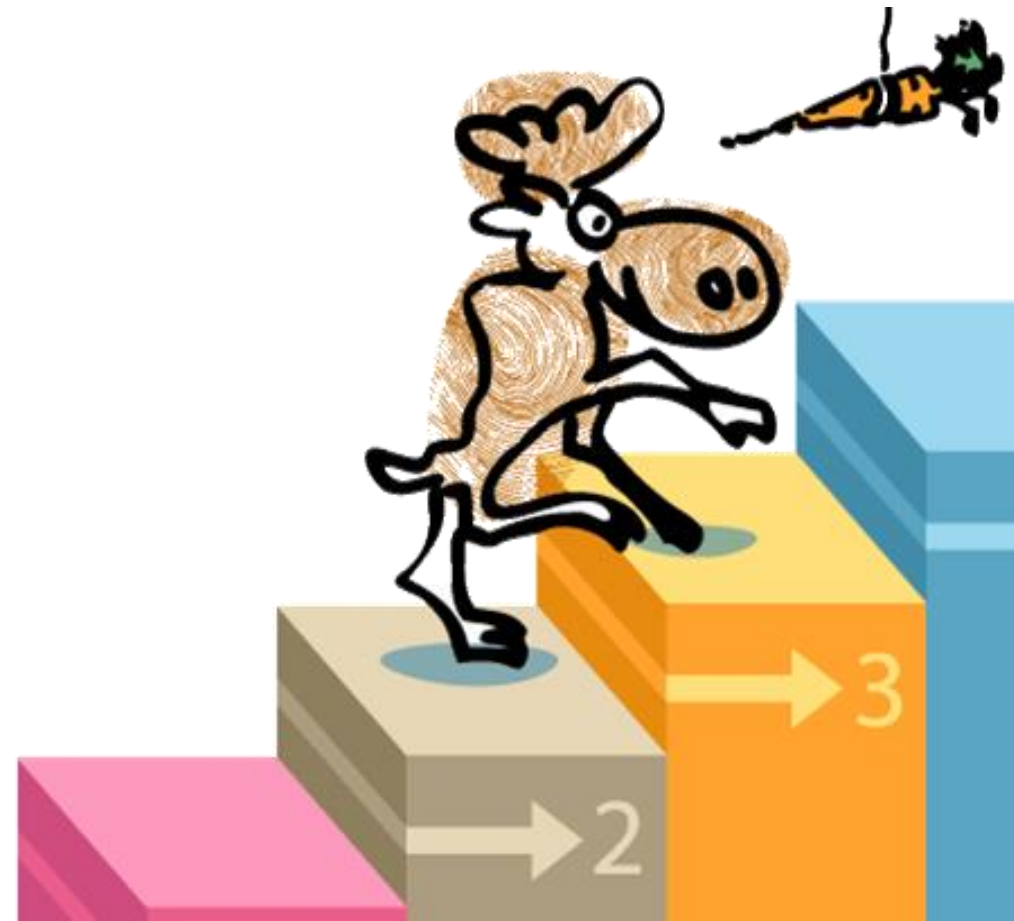

ÖSTERSUNDS
KOMMUN
STAAREN TJÆLTE

Vilka målsättningar har Östersunds kommun med sitt avfall?

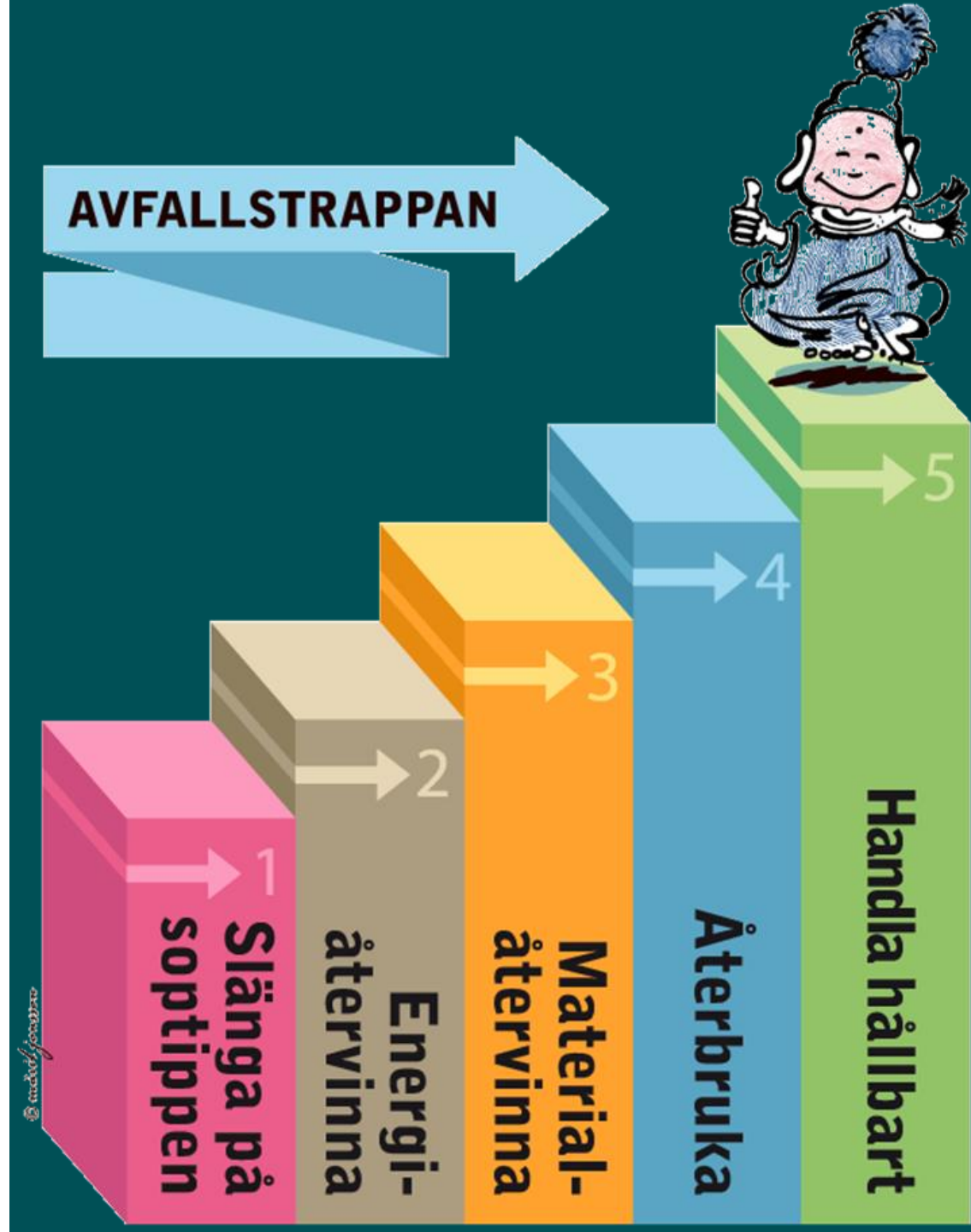
**”Kommunen ska vara
ett föredöme
och gå först i
avfallstrappan”**

Kommunens målbild

Vi i Östersund ger upphov till väldigt lite sopor och nästan inget miljöfarligt avfall. Soporna sorterar vi där de uppstår och vi återbrukar eller återvinner så mycket som möjligt

– vi tar avfallstrappan!

4 Ställningstaganden

1. Vi ska ta ansvar för våra sopor
2. Vi ska minska sopornas farlighet
3. Vi ska återvinna mer material
4. Vi ska förebygga avfall

Förslag på aktiviteter finns som bilaga till strategin

- ...alla kommunala verksamheter bör se till att det finns utrustning och logistik för fungerande sopsortering på alla arbetsplatser.
- ...inrätta en intern återbruksmarknad för möbler och inventarier som blir ett hållbart och billigare komplement till att köpa nytt.
- Vid alla kommunens upphandlingar bör avvägningar göras för att minska mängden avfall och avfallets farlighet.
- Alla kommunala verksamheter som serverar mat bör arbeta med att minska matsvinnet.

Uppdraget som miljöombud....Fundera över...

- Vilken verksamhet representerar du?
- Vilka sopor uppstår i verksamheten?
- Vad händer med de soporna idag?
- Vad kan vi göra mera? Går det att minimera soporna?
- Vad saknas för att göra mera?
- Behöver du hjälp med något? Säg till om det inte fungerar!
 - Närmsta chef, miljösamordnaren eller avfallsstrateg

Sopsorteringsskola

Det mesta ska sorteras ut

**ÖSTERSUNDS
KOMMUN**
STAAREN TJÆLTE

Nya sorteringssymboler - samma i alla nordiska länder

ÖSTERSUNDS
KOMMUN
STAAREN TJÆLTE

 ASFALT	 SANITET	 PLANGLAS	 VITVAROR	 ASBEST	 METALL- FÖRPACKNINGAR	 EJ ÅTERVINNINGSBART	 ASKA	 RESTAVFALL	 REPARATION	 WELLPAPP	 SEKRETESSPAPPER
 BETONG	 STEN & GRUS	 PORSLIN & KERAMIK	 ELAVFALL	 FARLIGT AVFALL	 METALL	 ENERGIÅTERVINNING	 STUBBAR & RÖTTER	 GRÄS & LÖV	 HUSGERÅD	 PAPPERS- FÖRPACKNINGAR	 TIDNINGAR
 FÖNSTER	 TAKPAPP	 LASTPALLAR	 BILBATTERIER	 OLJEFILTER	 GROVAVFALL	 STOPPADE MÖBLER	 RIS & GRENAR	PÅ VÄG MOT ETT GEMENSAMT NORDISKT SKYLTSYSTEM FÖR AVFALLSSORTERING			
 GIPS	 TEGEL	 LYSRÖR	 BATTERIER	 IMPREGNERAT TRÄ	 DÄCK MED FÄLG	 DÄCK	 FALLFRUKT				
 ISOLERING	 TV & SKÄRMAR	 LJUSKÄLLOR	 FÄRGPATRONER	 VATTENBASERAD FÄRG	 HÄRDPLAST	 PLASTFÖRPACKNINGAR	 JORD	 SPORT & FRITID	 MÖBLER	 PAPPER	 BÖCKER
 KAKEL	 KABEL	 LITIUMBATTERIER	 SMÅELEKTRONIK	 SPRAYFLASKOR	 GASOLFLASKOR	 FRIGOLIT	 INVASIVA ARTER	 TRASIG TEXTIL	 TEXTIL	 MATAVFALL	 OFÄRGADE GLASFÖRPACKNINGAR
 MÅLAT TRÄ	 TRÄ	 KYL & FRY	 FARLIGT AVFALL	 SPILLLOJA	 LÖSNINGSMEDELS- BASERAD FÄRG	 STRÄCKFILM	 TRÄDGÅRDS- AVFALL	 ÅTERBRUK	 SKOR	 MATFETT	 FÄRGADE GLASFÖRPACKNINGAR

**ÖSTERSUNDS
KOMMUN**
STAAREN TJÆLTE

QUIZ?

Prioritera det viktigaste:

Farligt avfall

Beställ hämtning av farligt avfall på Insidan

- Mindre mängder hämtar kommunens egen Farligt avfall-bil
- Större mängder hämtar Stena Recycling

(till exempel stor och tung elektronik eller tömning av en kemisal)

OBS! Transportdokument ska sparas i 3 år av enhetschef

Lundstams hämtar förpackningar

Kommunen hämtar

- Restavfall (till brännbart)
- Matavfall

Servetter och hushållspapper kan gärna läggas med matavfallet

- men inte blomjord från krukväxter eller kattsand
- Nu håller kommunen på att gå över till papperspåsar istället för bioplastpåsar

Det är VIKTIGT att inte få med plast i komposten. Plasten bryts inte ner.

Nu komposteras det till jord
Om 2-3 år kommer vi att producera biogas och
gödningssmedel

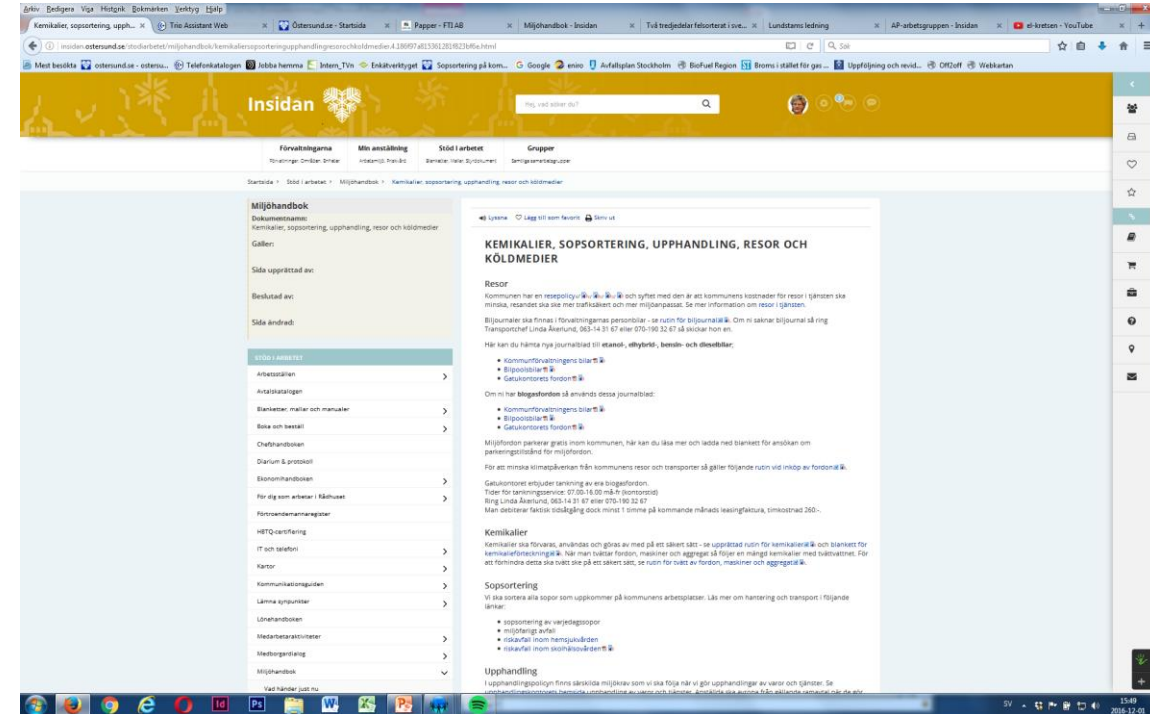
Vad är det som blir kvar?

- Kuvert
- Gamla plåster
- Sanitetsskydd (engångs!)
- Våtservetter
- Trasiga plastleksaker (utan batteri)
- Trasiga pennor

I Miljöhandboken finns sopsorteringsguide och...

- Checklistor
- Sökfunktion A-B
- Sorteringsskyltar att skriva ut – obs! nytt skyltsystem är på gång!
- Beställningslänkar för hämtning av farligt avfall
- Med mera

Återbruk?

Finns fler initiativ och pilotprojekt på gång, men inget övergripande system ännu.

På Insidan finns grupper för:

- Återanvänd inredning finnes
- Återanvänd inredning sökes
- Återanvänd elektronik finnes
- Återanvänd elektronik sökes

Läs mer om avfall

- www.sopor.nu
- www.ftiab.se
- www.lundstams.se
- www.apoteket.se/om-lakemedel/overblivna-lakemedel/
- Quiz för fredagsfikat?
[Quiz: Testa här: Hur bra är du på att källsortera?](#)

Det här har vi gått igenom:

- ✓ Sophantering igår och idag
- ✓ Varför minimera sopor och förebygga avfall?
- ✓ Östersunds kommuns program och strategi för avfall + lagar
- ✓ Vad gör vi i Östersunds kommun?
- ✓ Sopsorteringskola

Stort tack för att ni lyssnade

Tveka inte att höra av er om avfall!

Ida Sjölund

ida.sjolund@ostersund.se

063-14 39 76

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÆLTE